

Naturverdier ved Tjernsrudtjern, Bærum kommune

Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen

Ekstrakt

Rapporten tar for seg naturverdier knyttet til Tjernsruardtjern. Område er undersøkt i forbindelse oppussing av Kolsåsbanen, med ny stasjon og parkeringsanlegg. Det ble registrert tre naturtypelokaliteter i tilknytning til banen. Det er vurdert konsekvenser av tiltak for en av de tre lokalitetene.

Nøkkelord

Bærum
Akershus
Tjernsruardtjern
Kolsåsbanen
Konsekvensvurdering
Broddsoppsnyltekjuke
Antrodiella americana

Omslag

FORSIDEBILDER
Øvre Broddsoppsnyltekjuke TB
Midtre: Tjernesmyrtjern TB
Nedre: Stasjonsområde TB

LAYOUT (OMSLAG)
Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-028-5

Biofokus-rapport 2007-20

Tittel

Naturverdier ved Tjernsruardtjern, Bærum kommune.

Forfatter(e)

Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen

Dato

06.02.2009

Antall sider

22 sider inkl. vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver(e)

Bærum kommune / Akershus fylkeskommune

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:
<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO
Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Bærum kommune og Akershus fylkeskommune foretatt naturfaglige registreringer og vurderinger i forbindelse med utvidelse av Kolsåsbanen NV for Tjersrudtjern i Bærum kommune. Kari Sagbakken har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen har i fellesskap stått for feltarbeid og utarbeidelse av rapport. Konsekvensvurderinger av mulig ny plassering av stasjonsområde nærmere Tjersrudtjern er ikke utført da disse planene er blitt kansellert. Det er foretatt en konsekvensvurdering av planlagt tiltak knyttet til parkeringsplass nord for vannet.

Oslo 6 februar. 2009

Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen

Innhold

1	INNLEDNING	4
1.1	OPPDRAG OG UNDERSØKELSESONOMRÅDE	4
1.2	NATURFORHOLD	4
1.2.1	<i>Geologi</i>	4
1.2.2	<i>Vegetasjon</i>	4
1.2.3	<i>Tidligere registreringer</i>	4
2	METODE	6
2.1	KARTLEGGING AV NATURTYPER	6
2.1.1	<i>Kriterier for verdisetting</i>	6
2.1.2	<i>Seks kategorier av rødlistede arter</i>	7
2.1.3	<i>Gjennomføring av arbeidet</i>	8
3	RESULTATER	9
3.1	GENERELT OM NATURVERDIENE I OMRÅDET	9
3.2	KARTLAGTE NATURTYPELOKALITETER	9
3.2.1	<i>Rik kulturlandskapssjø, næringsrik utforming verdi A (loknr. 60)</i>	9
		10
3.2.2	<i>Viktig bekkedrag, bekk på kalkgrunn, verdi C (loknr. 594)</i>	11
3.2.3	<i>Gråor-heggeskog, verdi C (loknr. 595)</i>	12
3.3	KARTLAGT VILTLOKALITET	12
3.4	OMFANGET AV TILTAK	15
3.4.1	<i>Omfanget av tiltak på lokalitet 595</i>	15
3.4.2	<i>Omfanget av tiltaket for viltlokalitet</i>	15
4	KONSEKVENSER AV TILTAK	16
4.1	KONSEKVENSER AV PARKERINGSANLEGG	16
4.2	AVBØTENDE TILTAK	16
4.3	DISKUSJON	16
5	LITTERATUR	17
6.	VEDLEGG	17

1 Innledning

1.1 Oppdrag og undersøkelsesområde

BioFokus ble kontaktet av Bærum kommune medio november 2007 med forespørsel om vi kunne utrede konsekvenser for natur og miljø ved omlegging av Kolsåsbanen ved Tjernsrudtjern. Det ble gjennomført en befaring 22. november, mens rapporten er ferdigstilt i desember samme år. Grunnet seint feltarbeid har det i liten grad vært mulig å danne seg et 100% bilde av vegetasjonen, men vi anser det som lite sannsynlig at de aktuelle områdene inneholder store kvaliteter knyttet til karplantefloraen.

Tjernsrudtjern og områdene rundt (omtales som Jarmyra) ligger øst i kommunen, ikke langt fra Lysakervassdraget og ca. 1,5 km nord for E18. Området som skulle undersøkes ligger sørvest for tjernet og omfatter i all hovedsak skogbevokste områder sør og sørvest for vannet, samt tjernets utløpsbekk, se egen kartfigur.

1.2 Naturforhold

1.2.1 Geologi

Det aktuelle område ligger på Kambrosilur bergarter som er dekket av løsmasser (marin leire) på inntil 20 meters dybde. I områdene som hvor det vokser granskog i dag langs banelinjen er det et lag med avsatte morenemateriale over leira. De fysiske forholdene fører til at vi har fått dannet en naturlig næringsrik innsjø (Rørslett og Skulberg 1968) med et rikt biologisk mangfold.

I bygdeboka for Bærum kommune fra 1920 (Werenskiold 1920) beskrives de geologiske forholdene i områder som Tjernsrudtjern slik: *"I de lavtliggende myrete strøk mellem kalkaa-sene er der ofte eiendommelige forhold. Som før nævnt er der meget ofte tvergaaende ganger, som dæmmer av groper i berggrunden, og i disse groper staar der vand. Paa et sidlændt jorde er det øverste lag mørk muldjord, kanskje henimot 1/2 meter, saa er der to-tre meter stiv leir, stolpleir, men derunder er der ganske bløt leirgjørme. Det øvre leirlag er vandtæt og ligger som isen paa et tjern over vællingen i bunden. Slik grun taaler ikke større belastning, og graver man igjennom det harde lag, saa lerivællingen kan rende ut, saa blir der straks skred og utglidninger, som ikke stanser før alt det seget ut som kan.*

Det hænder ogsaa ofte at der gaar vandholdige sandstrimer i den eller vandtætte leire, og slik grund glir ogsaa let ut. Idetheletat er slike leiravsætninger farlige at rør ved, forholdene er lite stabile. Jernbanen har gjort erfaringer om dette paa strækningen mellem Lysaker og Stabæk".

1.2.2 Vegetasjon

På grunn av sein feltkartlegging ble det tatt forholdsvis lett på registreringen av vegetasjon. Rundt vannet er det rik sumpskog av svartortype, samt rikstarrump. I vannet er det rik helofyttvegetasjon med innslag av en rekke starrarter. Mellom banen og vannet mot sør er de granskogsdominerte områdene preget av blåbærskog da det her trolig ligger fattigere moreneavsetninger over den rikere marine leira. Sør vest for denne igjen dominerer bjørk på noe som må betegnes som frodig lågurtskog. Langs bekken og vest for bekken langs banen er det gråor-heggeskog.

1.2.3 Tidligere registreringer

Området er besøkt en rekke ganger av fagfolk på en rekke organismegrupper. Resultatene fra disse undersøkelsene er oppsummert i notatet utarbeidet av NINA i 1995 (Sloreid et al. 1995). NOF har gjort fugletakseringer i området. Disse er oversendt på

digitalt format i forbindelse med dette prosjektet. I forbindelse med andre planlagte tiltak har Biofokus i 2008 skrevet to rapporter fra det aktuelle området som går på karplanteflora i vannet (Olsen 2008a) og på fremmede arter langs skinnegangen (Olsen 2008b).

Bildet viser rike kantsoner med myrteleg og svartor rundt Tjersrudtjern

2 Metode

2.1 Kartlegging av naturtyper

For en gjennomgang av brukt metodikk i prosjektet, vises det til kapitlene 1-4 og 6 i DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) for kartlegging av naturtyper. I det resterende av metodekapittelet gis det bare en summarisk gjennomgang av noen viktige punkter. For viltinformasjon er DN sin vilthåndbok brukt (Direktoratet for Naturforvaltning 1996).

2.1.1 Kriterier for verdisetting

Alle lokaliteter som er prioritert i dette prosjektet er viktige for biologisk mangfold, enten det er lokalt (i Tønsbergregionen), regionalt (i regionen/fylket) eller i nasjonal målestokk. Til sammen utgjør de en viktig del av nettverket av lokaliteter/områder som skal være bærebjelken for bevaring av biologisk mangfold i naturlandskapet. Verdien til lokaliteter fra ulike hovednaturtyper er ikke satt opp mot hverandre og lokaliteter som tilhører ulike hovednaturtyper kan derfor heller ikke rangeres på bakgrunn av verdi.

Rangeringen/verdisettingen av lokaliteter med viktige naturtyper bør basere seg på flere kriterier. I lista under er de viktigste kriteriene som er brukt i prosjektet gjengitt (lista bygger på DN-håndbok 13, og egne momenter):

- * Størrelse og velutviklethet
- * Arrondering
- * Grad av tekniske inngrep
- * Forekomst av rødlistearter
- * Kontinuitetspreg
- * Artsrike utforminger
- * Utforminger med viktig biologisk funksjon
- * Utforminger i sterk tilbakegang (lokalt, regionalt, nasjonalt)
- * Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt).

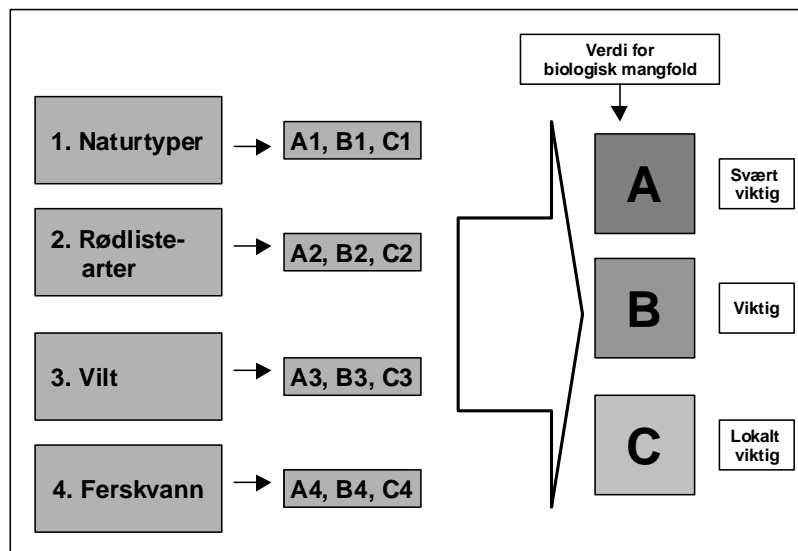
Kriteriene *størrelse, grad av tekniske inngrep, forekomst av rødlistearter, artsrike utforminger og utforminger i sterk tilbakegang* er objektive og lette å vurdere. Kriteriene *velutviklethet og arrondering* forutsetter større grad av skjønn og lokalkjennskap til regionen man arbeider i. Kriteriene *kontinuitetspreg og sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt)* er en blanding av objektive og skjønnbaserte.

Skjematisk er det fire komponenter ("delverdier") som skal avgjøre den endelige verdien til en lokalitet; *Naturtypeverdi, status til eventuelle funn av rødlistearter, høyeste viltvekt og data fra ferskvann* (se figur 1). Alle temaene skal verdisettes til A (svært viktig), B (viktig) eller C (lokalt viktige) og den endelig naturtypeverdien er en syntese av verdiene for alle delene. "Reglene" for verdisetting forutsetter at høyeste verdi i ett deltema skal overstyre andre deltemaer, dersom disse har lavere verdi. *Eksempel:* Dersom et av temaene får verdi A, skal naturtypen vurderes som en svært viktig lokalitet, selv om andre temaer kun når opp i B eller C verdi. Kommer man ut med B eller C verdi for alle temaene som er representert på lokaliteten, vil naturtypen være en B eller C lokalitet. DN-håndbok 13 legger opp til et forholdsvis rigid system for verdisetting der artsfunn i rødlistekategori kritisk truet (CR) og sterkt truet (EN) gir lokaliteten verdi A (svært viktig). Arter som er sårbare (VU) gir verdi B (Viktig) og arter i kategori nær truet (NT) gir verdi C. I tillegg til hovedretningslinjene i håndboka, bruker BioFokus et kva-

lifisert faglig skjønn for å verdisetze. Håndboka legger vekt på at den endelige verdien for en lokalitet skal begrunnes.

Kriteriene for å gi verdiene *svært viktig og viktig* for ulike naturtyper, er gitt i DN-håndbok 13 sammen med en faktabeskrivelse og kriterier for utvelgelse og verdisetting. *Lokalt viktige områder (C-områder)*, er ikke beskrevet i håndboka. Et brev fra DN til fylkesmennene beskriver hvordan disse områdene skal tas inn i prosjektet (Direktoratet for Naturforvaltning 1999).

Figur 1: Verdisetting av biologisk mangfold etter DN-håndbok 13:

Naturtypekartleggingen skal i prinsippet gi oversikt over viktige naturtyper (1) og rødlistearter (2). Eksisterende, nye og framtidige Vilt-data (3) som overlapper med naturtyper, bør i tillegg innvirke på verdien til naturtypen. Det samme gjelder data fra ferskvann (4). Dataene fra disse fire temaene bør syes sammen slik at det blir mulig å verdisetze på basis av all tilgjengelig kunnskap om biologiske verdier på hver lokalitet.

2.1.2 Seks kategorier av rødlistede arter

Rødlisten fra 2006 som er brukt i prosjektet inneholder arter i seks forskjellige kategorier. Av disse er én for arter som er utdødd i Norge (RE), tre er forbeholdt arter som er truet (CR, EN og VU), én kategori er for arter som er nær truet (NT), mens én kategori er for arter som ikke kan vurderes i detalj, men som man antar skal være med på rødlista (DD) (Artsdatabanken v/ Kolås 2006).

De seks IUCN-kategoriene som brukes i nasjonal rødliste for truede arter er:

Lokalt utryddet – RE (Regionally extinct)

Arter som tidligere har reprodusert i Norge, men som nå er utryddet (gjelder ikke arter utryddet før år 1800).

Kritisk truet – CR (Critically endangered)

50% sannsynlighet for utdøing innen 10 år. Arter som i følge kriteriene har ekstrem høy risiko for utdøing.

Sterkt truet – EN (Endangered)

20% sannsynlighet for utdøing innen 20 år. Arter som i følge kriteriene har svært høy risiko for utdøing.

Sårbar – VU (Vulnerable)

10% sannsynlighet for utdøing innen 100 år. Arter som i følge kriteriene har høy risiko for utdøing.

Nær truet – NT (Near threatened)

5% sannsynlighet for utdøing innen 100 år). Arter som i følge kriteriene ligger tett opp til å kvalifisere for de tre ovennevnte kategoriene for truethet, eller som trolig vil være truet i nær fremtid.

Datamangel – DD (Data deficient)

Arter der man mangler gradert kunnskap til å plassere arten i en enkel rødlistekategori men der det på bakgrunn av en vurdering av eksisterende kunnskap er stor sannsynlighet for at arten er truet i henhold til kategoriene over.

2.1.3 Gjennomføring av arbeidet

Det har blitt utført feltarbeid i to timer 22. november 2007, samt noen timers feltarbeid i 2008 i forbindelse med andre prosjekter. Det er brukt ca. 5 dagsverk på å sammenstille data, analyser, digitalt kartarbeid, databasehåndtering, litteraturgjennomgang, utarbeide rapport m.m.

Alle data blir lagt inn i kommunens naturbase Natur2000 og kommunens digitale naturtypekart er blitt oppdatert.

Alle tilgjengelige natur-databaser har blitt undersøkt for treff i området. Det er blitt søkt etter litteratur og NOF v/ Svein Dale er blitt kontaktet angående observasjoner av fugl.

For viktige datakilder ut over egen feltinnsats se avsnitt om tidligere registreringer i hovedkapittel 1.

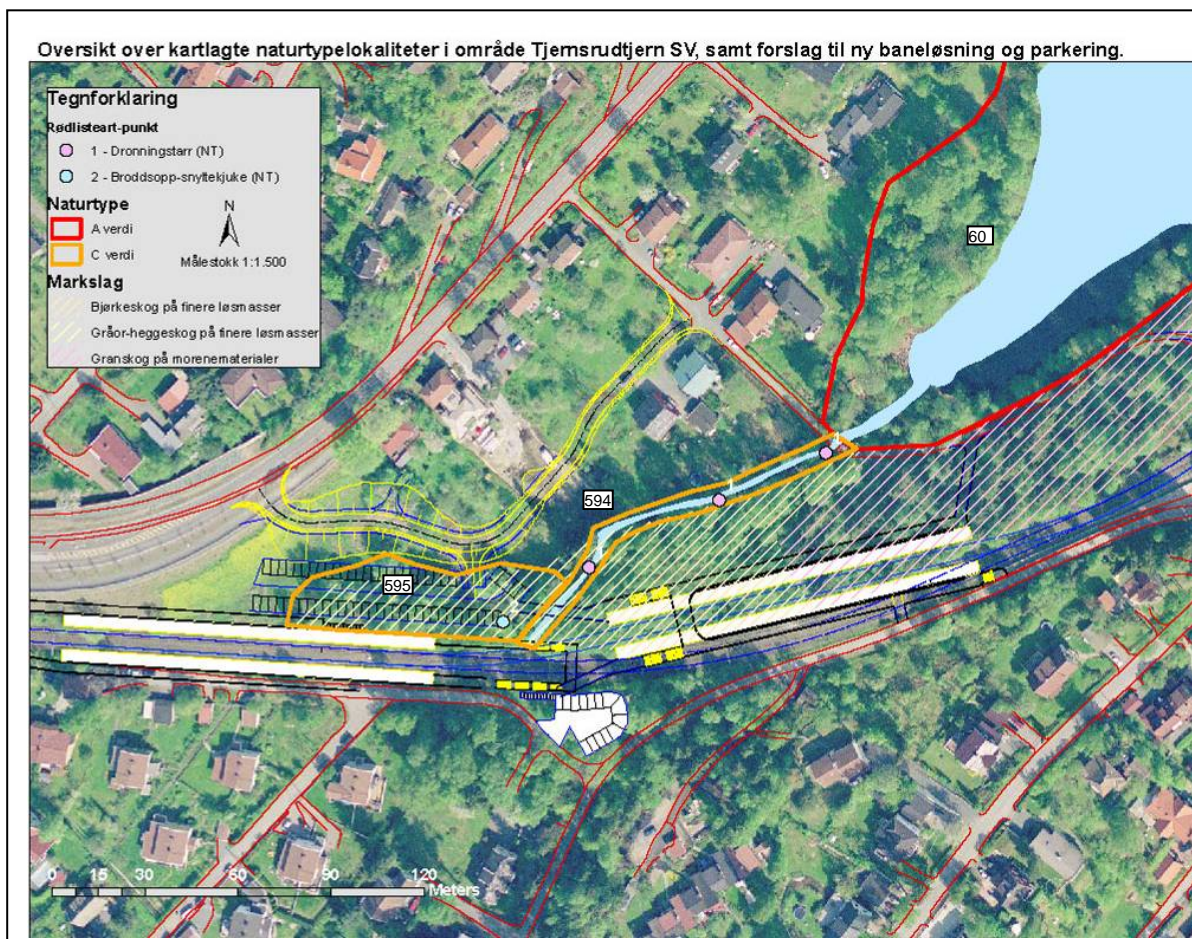

3 Resultater

3.1 Generelt om naturverdiene i området

Data om sjeldne vegetasjonstyper og rødlistede arter er gitt i de enkelte lokalitetsbeskrivelser.

3.2 Kartlagte naturtypelokaliteter

Kart som viser de tre avgrensede naturtypelokalitetene, dominerende skogtyper, samt potensielle tiltak. Per februar 2008 er det bare om å etablere parkeringsplass vest for bekken (område hvor det er avgrænset en lokalt viktig naturtypelokalitet)

3.2.1 Rik kulturlandskapssjø, næringsrik utforming verdi A (loknr. 60)

Tjersrudtjern er besøkt av en rekke personer og foreninger opp gjennom tidene. De tidligste innsamlingene i herbariene stammer fra 1890, og området ble senest besøkt av Olsen og Blindheim 22. november 2007 og ved flere anledninger sommer og høst 2008. Lokaliteten som er avgrænset som Tjersrudtjern har tidligere tatt med seg alt av løvskog og barskog i området. Denne grensen er innsnevret i 2007 til å omfatte vannflate og de tilliggende sumpskogsområder og myr/våtmarksområder. Fattigere barskog og løvskog på fastmark er ikke tatt med innenfor avgrænsningen. De viktigste kildene for informasjon om lokaliteten kommer fra diverse samlere som har belagt materiale, samt rapporter fra NINA (Sloreid et al. 1995), Økoforsk (Høiland 1988), ferskvannsundersøkelser av Jan Økland og egne undersøkelser av karplantefloraen i 2008 (Olsen 2008a).

Lokalitetens kvaliteter for flere sjeldne karplanter er knyttet til overgangen mellom dypere vann og den rike sumpskogen. Her vokser sjeldne arter som kjempestarr, blærestarr, myrtelg og dronningstarr. På vannflaten flyter korsandemat. Det er kun de rødlistede artene som er gråmerket i Tabell 1 som finnes på lokaliteten i dag. De andre er trolig utgått på grunn av endrede økologiske forhold som gjengroing, vannstandsreguleringer m.m. Rundt vannet er det rikelig med gammel svartor som begynner å få ganske store dimensjoner.

Tabell 1. Oversikt over de elleve karplantene som er registrert på lokaliteten opp gjennom tidene. Data fra Artsdatabankens *artskart* (www.artsdatabanken.no). Artene som ikke er markert med grått er med stor sannsynlighet utgått fra lokaliteten.

Rødlistekategori	Latinsk navn	Norsk navn	Ant. belegg	Siste registrering
CR	<i>Microstylis monophyllos</i>	Knottblom	4	?
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	12	2004
	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	14	2008
	<i>Dryopteris cristata</i>	Vasstelg	3	?
	<i>Lemna trisulca</i>	Korsandemat	3	2008
	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	9	2008
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	16	2008
	<i>Catabrosa aquatica</i>	Kildegras	1	1906
VU	<i>Crepis praemorsa</i>	Enghaukeskjegg	1	1906
	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	Smalmarihånd	3	1906
	<i>Salix triandra</i>	Mandelpil	1	1959
Totalt			67	

Tjernsrudtjern med is 20 november 2007.

Tjersrudtjern sommeren 2008

3.2.2 Viktig bekke drag, bekk på kalkgrunn, verdi C (loknr. 594)

Lokaliteten ble undersøkt av Blindheim og Olsen, Biofokus 22. november 2007. Fra utløpet av Tjersrudtjern renner det en grunn bekk med svært lite fall. Bekken er omgitt av tett og variert løvskog på begge sider, men stedvis er det noe mer åpent mot nord hvor hager strekker seg lang ned mot bekken. Bekken er ikke godt undersøkt, men i området rett nedenfor utløpet er det lite fall og lite bevegelse i vannet. Her har plantemateriale hopet seg opp og det er stedvis lite oksygen i bunnsubstratet noe som fører til dårlige vilkår for vannlevende organismer. Det ble funnet Dronningstarr (NT) på tre steder langs bekken mellom banen og utløpet som avgrenser lokaliteten. Bekker på rik grunn i dette området kan potensielt være interessante for en rekke sjeldne arter av invertebrater. Lokaliteten gis likevel kun verdi som lokalt viktig (C verdi) da den er så påvirket av anoksiske forhold. Det anbefales at det renskes opp i bekken på en måte som hindrer at vannstanden i tjernet forandres.

3.2.3 Gråor-heggeskog, verdi C (loknr. 595)

Lokaliteten ble undersøkt av Blindheim og Olsen, Biofokus 22. november 2007 og strekker seg fra bekken der denne møter banen og ca. 70-80 meter rett vestover langs banen. Skogen står på leirgrunn med et frodig brunjordslag. Stor treslagsblanding med spisslønn, ask, alm, osp, hegg, hassel, bjørk, selje, gråor og vier. Skogen er ikke gammel og representerer trolig et gjengroingsstadium etter tidligere beitemark/dyrkamark. I nord er det åpen fuktig eng dominert av mjødukt. Det finnes spredt med død ved av små dimensjoner. På en død stamme av hegg ble det den nær truede snyltesoppen broddsoppesnyltekjuke (*Antrodiella americana*) (NT). Arten snylter på tobaksbroddsopp som vokste rikelig på stammen. Funnet er det første av denne arten i Bærum kommune. Skogstruktur, alder, størrelse og funn av en rødlistet art i laveste rødliste kategori tilsier verdi som lokalt viktig (C verdi). Det anbefales at lokaliteten overgis til fri utvikling. Ved evt. bekkerensk bør det tas hensyn til rødlisteart forekomsten.

Lokaliteten sett fra bekken og vestover langs banen. Innfelt bilde viser broddsoppesnyltekjuke som ble funnet på hegetrærne midt i bildet ved bekken.

3.3 Kartlagt viltlokalitet

Totalt 74 arter av fugl er kartlagt av ornitologer i Norsk Ornitologisk Forening (NOF). Tabell 2 oppsummerer status og rødlistekategori for disse artene. For en del arter med status r har nok området begrenset funksjon, mens området har en viktig funksjon for nærmere 40 ulike hekkende arter, hvorav fire er rødlistet. I (Sloreid et al. 1995) listes det opp flere av de samme artene som er registrert av NOF. Dersom man ser bort fra Lysakerelva og Øverlandselva utgjør området et av de desidert største skog og våtmarksområdene som finnes i den østre delen av Bærum sin byggesone. Området tilfredsstiller kravene til både krevende skoglevende arter som dvergspett og våtmarkstilpassede arter som hettemåke og sivhøne. Viltlokaliteten vurderes som en regional viktig

(B verdi) villokalitet da den huser flere rødlistede arter, stor diversitet og det faktum at den er en av få gjenværende større grøntlommer. Se Figur 1 for oversikt over lokalitetens avgrensning.

Tabell 2. h=hekker, s=sommergjest (kan være hekkefugl i noen tilfeller), t=trekkfugl, r=observert (uspesifisert). Der status for arten står i parentes eller med ? er status usikker, potensielt gamle data. RL er artens rødlistestatus per 2006.

Art	Status	RL	Art	Status	RL
Storskarv	r		Måltrost	h?	
Gråhegre	r		Rødvingetrost	h	
Krikkand	s		Gulsanger	h	
Stokkand	h		Møller	h	
Toppand	t		Tornsanger	r	
Kvinand	r		Hagesanger	h	
Laksand	r		Munk	h	
Hønsenhauk	r	VU	Gransanger	h	
Spurvehauk	h		Løvsanger	h	
Sivhøne	h	NT	Fuglekonge	h	
Sothøne	(h)		Gråfluesnapper	h	
Hettemåke	h	NT	Svarthvit fluesnapper	h	
Fiskemåke	r		Stjertmeis	h?	
Sildemåke	r		Løvmeis	r	
Gråmåke	r		Svartmeis	h	
Bydue	r		Blåmeis	h	
Ringdue	h		Kjøttmeis	h	
Tyrkerdue	r	VU	Spettmeis	h	
Gjøk	r		Trekryper	h?	
Kattugle	h		Nøtteskrike	r	
Tårnseiler	s		Skjære	h	
Grønnspekk	r		Nøttekråke	r	
Flaggspekk	h		Kaie	r	
Dvergspett	h	VU	Kråke	r	
Sanglerke	t	NT	Stær	h	NT
Låvesvale	s		Gråspurv	h	
Taksvale	s		Pilfink	h	
Trepiplerke	t		Bokfink	h	
Heipiplerke	t		Grønnefink	h	
Vintererle	h?		Stillits	r	
Linerle	h		Grønnsisik	h	
Sidensvans	r		Gråsisik	s,h?	
Gjerdesmett	h		Grankorsnebb	r	
Jernspurv	h		Dompap	h?	
Rødstrupe	h		Kjernebiter	s	
Svarttrost	h		Gulspurv	t	
Gråtrost	h		Sivspurv	h	

Figur 1. Oversiktskart over avgrenset viltlokalitet ved Tjersrudtjern markert med tykk gul strek.

3.4 Omfanget av tiltak

I henhold til planer for opprustning av Kolsåsbanen er det per februar 2009 kun planene om å lage en parkeringsplass og ut/innkjøring til denne som berører de registrerte naturverdiene. Nedenfor er omfanget av tiltaket på lokalitet 595 og på viltlokalitet vurdert da det kun er disse som antas berørt.

3.4.1 Omfanget av tiltak på lokalitet 595

Det aller meste av lokalitet 595 vil bli berørt ved utnyttelse av arealet til parkeringsplass. Ut fra kartskissen går ikke anlegget helt bort til bekken som renner ut av Tjersrudtjern, men i forbindelse med opparbeidelse av parkeringen vil trolig arealet helt bort til bekken berøres.

Figur 2. Omfanget av tiltaket "parkeringsplass" på naturtypelokalitet 595 (gråor-heggeskog) vurderes som store negative.

Virkning				
Store neg.	Middels neg.	Liten / ingen	Middels pos.	Store pos.
----- ----- ----- -----				
▲				

3.4.2 Omfanget av tiltaket for viltlokalitet

Anslagsvis ca. 5% av viltlokalitetens areal vil bli berørt/bortfalle som en konsekvens av tiltaket. Arealbeslaget gjøres i en mindre sentral del av lokaliteten med tanke på artene som er knyttet til fuktområder og selve vannet. Tilgangen på habitat for hekking og matsøk vil imidlertid gå noe ned. Tiltaket vurderes å få små til middels negativt omfang på viltet i området, se Figur 3.

Figur 3. Omfanget av tiltaket "parkeringsplass" på viltlokalitet vurderes som liten - middels negativ.

Virkning				
Store neg.	Middels neg.	Liten / ingen	Middels pos.	Store pos.
----- ----- ----- -----				
▲				

4 Konsekvenser av tiltak

4.1 Konsekvenser av parkeringsanlegg

Tabell 3 oppsummerer omfang og konsekvenser for naturtypelokalitet og vilt ved det planlagte tiltaket. Konsekvenser fremkommer ved å sammenholde verdi med omfang etter metode angitt av Statens Vegvesen (Statens Vegvesen 1995).

Tabell 3. Konsekvensvurdering av planlagt tiltak i for naturtypelokalitet, vilt og geologi

Tiltak	Betydning for naturmiljø	Høyeste reg. verdi	Virkning	Konsekvens															
Bygging av parkeringsanlegg																			
	Lokalt viktig naturtype, en rødlisteart (NT)	Lokalt viktig; C	<table style="border-collapse: collapse; margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 0 5px;">Sn.</td> <td style="padding: 0 5px;">Mn</td> <td style="padding: 0 5px;">L/i</td> <td style="padding: 0 5px;">Mp.</td> <td style="padding: 0 5px;">Sp</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">▲</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Sn.	Mn	L/i	Mp.	Sp						▲					-(--)
Sn.	Mn	L/i	Mp.	Sp															
▲																			
	Regionalt viktig viltområde	Viktig; B	<table style="border-collapse: collapse; margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 0 5px;">Sn.</td> <td style="padding: 0 5px;">Mn</td> <td style="padding: 0 5px;">L/i</td> <td style="padding: 0 5px;">Mp</td> <td style="padding: 0 5px;">Sp</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> <td style="border-top: 1px dashed black; border-bottom: 1px dashed black; width: 10px;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">▲</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Sn.	Mn	L/i	Mp	Sp								▲			-
Sn.	Mn	L/i	Mp	Sp															
		▲																	

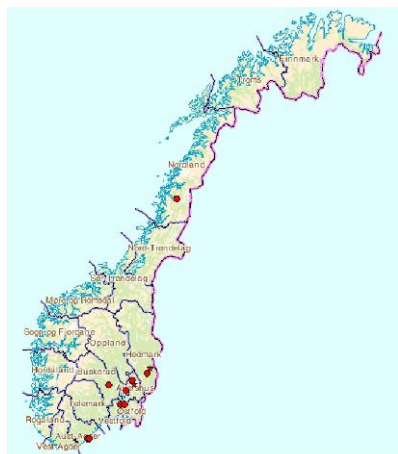
Virkning graderes på en flytende skala fra stort negativt omfang til stort positivt omfang (se kap. 2 for metode). Omfang kodes som følger: sn=stort negativt omfang, mn=middels negativt omfang, l/i=lite/ingen omfang, mp=middels positivt omfang, sp=stort positivt omfang. Konsekvens graderes på en 9-delt skala fra svært store positive konsekvenser til svært store negative konsekvenser (se kap. 2 for metode). Konsekvens kodes som følger:

++++ Svært stor positiv konsekvens, +++ stor positiv konsekvens, ++ middels positiv konsekvens, + liten positiv konsekvens 0 ubetydelig/ingen konsekvens - liten negativ konsekvens, --middels negativ konsekvens, --- stor negativ konsekvens, ---- svært stor negativ konsekvens

4.2 Avbøtende tiltak

Det bør legges vinn på å planlegge arbeidet slik at man unngår å ødelegge kantsonen ned til bekken.

4.3 Diskusjon

Kartet viser utbredelse av broddsopp-snyltekjuka 2009 (Artskart).

Utnytting av alt areal vest for bekken til parkeringsplass vil føre til at broddsopp-snyltekjuka (NT) vil gå ut fra den lokaliteten den ble funnet i. Fremtidig habitat vil også desimeres. Broddsopp-snyltekjuka er knyttet til fuktige løvskogsmiljøer og er i løpet av de siste tre årene funnet i områder som Dælivann, Øyerndeltatet, Ljanselva og Nesøytjern. Arten er ikke regnet som truet da den forventes og finnes på flere lokaliteter og at tilfanget av habitat er rimelig godt. Arten trenger ikke nødvendigvis veldig gammel skog og kan derfor finnes i mange biotoper som per i dag vurderes som lokalt viktige. Der-som mange nok av disse lokalt viktige områdene blir bygd ut vil det utgjøre en fare for arten og den vil kunne gå over i kategorien som truet. Arter i kategorien "nær truet" kan gå over i kategorien truet dersom ikke de negative påvirkningsforholdene stoppes eller bremses. Mange små utbygginger som ikke sees i sammenheng kan altså få konsekvenser for den samlede forekomsten av arten på sikt.

All løvskog innenfor de tre registrerte naturtypelokalitetene i området vurderes som Habitatet til broddsopp-snyltekjuka ved Tjersrudtjern. Det er således en forholdsvis liten del av habitatet til arten som blir borte. Det er imidlertid vanskelig å spå om treet arten ble funnet på er det eneste arten vokser på.

Som konklusjon kan det sies at arten per i dag med stor sannsynlighet er godt etablert i regionen og at mange av lokalitetene er sikret gjennom vern. Det vurderes som rimelig sikkert at forekomsten ved Stensrudtjern vil overleve på tross av parkeringsutbygging gitt at resten av området ivaretas. Sannsynligheten for overlevelse vil øke dersom man klarer å spare en kantsone på 3-5 meter vest for bekken.

Når det gjelder vilt vil enhver reduksjon av de gjenværende større grøntlommene i byggesonen i Indre Oslofjord være negativ. Vurdert isolert sett (noe som ikke bør gjøres for ofte) er trolig konsekvensene ikke veldig store for viltet da kjerneverdiene for vilt er knyttet til vannflaten og kantsonen rundt denne.

5 Litteratur

- Artsdatabanken v/ Kolås. 2006. Rødliste for norske arter. www.artsdatabanken.no
- Direktoratet for Naturforvaltning. 1996. Viltkartlegging. - DN-håndbok 11.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 1999. Kommunenes kartlegging av biologisk mangfold. Forekomster av lokal verdi - hvordan registrere? Page 3.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13. <http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>
- Høiland, K. 1988. Forvaltningsplan for truede plantearter i Oslo og Akershus fylker. Økoforsk (Diverse publikasjoner), s.62.
- Olsen, K. M. 2008a. Dokumentasjon av biologisk mangfold i Tjersrudtjern, Bærum 2008. Biofokus-rapport 2008-23. <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/biofokus-rapport/biofokusrapport2008-23.pdf>
- Olsen, K. M. 2008b. Kartlegging av fremmede arter langs Kolsåsbanen mellom Vækerøveien og Bekkestua stasjon 2008. Notat, Biofokus 15.10.2008.
- Rørslett, B. og Skulberg, O. 1968. Vern av naturlig næringsrike innsjøer i Norge. En foreløpig oversikt over noen eutrofe innsjøer i Sør-Norge, og deres botaniske forhold. O - 70/66, s.50.
- Sloreid, S. E., Stabbetorp, O., Svalastog, D., et al. 1995. Natur - undersøkelser i forbindelse med regulering av skole på Jarmyra. Notat, s.7 + vedlegg.
- Statens Vegvesen. 1995. Konsekvensanalyser. Del I. Prinsipper og metodegrunnlag. Håndbok 140, s.140.
- Werenskiold, W. 1920. Bærum, en bygds historie - del I, grunnbygningen.

6. Vedlegg

Data hentet fra artsdatabankens *artskart* (www.artsdatabanken.no). Totalt 225 innsamlinger fordelt på 223 karplanter og 2 moser. Totalt 98 arter hvorav 11 er rødlistet. LC betyr least concern og er vurderte, men ikke rødlistede arter.

RL-kode	Latinsk navn	Norsk navn	Dato	Merknad
LC	<i>Achillea ptarmica</i>	Nyseryllik	17.07.1943	østre bærum: ved bredden av tjersrudtjernet.
LC	<i>Agrostis gigantea</i>	Storkvein	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Agrostis stolonifera</i>	Krypkvein	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Alopecurus aequalis</i>	Vassreverumpe	06.09.1969	tjersrud: nø f tjønna, på opprotet grasmark
LC	<i>Alopecurus aequalis</i>	Vassreverumpe	0.0.0	tjersrudtjern?
LC	<i>Alopecurus aequalis</i>	Vassreverumpe	14.07.2000	ved kjænsrudtjernet, nær stabæk

- Naturverdier ved Tjersrudtjern -

RL-kode	Latinsk navn	Norsk navn	Dato	Merknad
NA	<i>Amelanchier alnifolia</i>	Taggblåhegg	20.07.1997	tjersrudtjernets sø-ende, i tørr sumpskog i kanten av sti. en liten (1 m høy) busk
NA	<i>Anthemis tinctoria</i>	Gul gåseblom	12.09.1929	tjersrudtjern
NA	<i>Berberis thunbergii</i>	Høstberberis	09.07.1995	tjersrud, fuktskog sv for tjersrudtjern mellom bærumsveien og kolsåsbanen, ca 20 små busker
LC	<i>Bistorta vivipara</i>	Harerug	27.06.1962	ved nordenden av tjersrud-dammen, nærmest trikkelinja. tynn granskog og kratt. fuktig, svart jord
LC	<i>Calamagrostis canescens</i>	Vassrørkvein	0.0.0	chria.: kjænskjern.
LC	<i>Calamagrostis purpurea</i>	Snerprørkvein	08.07.1925	tjersrudtjern
LC	<i>Callitriche stagnalis</i>	Dikevasshår	08.07.1925	tjersrudtjern
LC	<i>Caltha palustris</i>	Bekkeblom	04.10.1925	bærum: tjersrud ved tjørni
LC	<i>Campanula trachelium</i>	Nesleklokke	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Campanula trachelium</i>	Nesleklokke	0.0.0	kjænsrudkjærne ved chria.
	<i>Campyllum elodes</i> (Lindb.) Kindb.		8.8.1890	tjersrudstjern.
LC	<i>Cardamine pratensis ssp. ssp. paludosa</i>	Engkarse	27.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, fuktig, til dels sumpig, svart jord
LC	<i>Cardamine pratensis ssp. ssp. paludosa</i>	Engkarse	17.06.2000	"tjersrudtjern; østre bærum."
LC	<i>Carex acuta</i>	Kvass-starr	0.0.0	chria.: tjenstjern
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	27.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, nærmest trikkelinjen, dyvått, til dels i vann
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	26.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, fuktig svart jord
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	11.06.1934	tjersrudtjern
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	05.06.1995	tjersrudtjern. ei tue i sump i n-enden på n-siden
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	15.06.1969	jar: tjersrudtjern, sump på bredden
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	0.0.1911	tjersrudtjern
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	07.06.1910	kjensrudtjern
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	28.05.1911	kjensrudtjern
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	17.06.2000	tjersrudtjern
LC	<i>Carex appropinquata</i>	Taglstarr	0.6.0	tjensrudtjern
LC	<i>Carex canescens</i>	Gråstarr	11.06.1934	tjersrudtjern i bærum
LC	<i>Carex canescens</i>	Gråstarr	27.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, våt svart jord
LC	<i>Carex canescens</i>	Gråstarr	0.0.0	chria: tjersrudtjern i bærum
LC	<i>Carex capillaris ssp. ssp. capillaris</i>	Hårstarr	06.07.1902	tjersrudtjern
LC	<i>Carex capillaris ssp. ssp. capillaris</i>	Hårstarr	26.06.1962	ved tjersruddammen, på sida mot trikkelinja, temmelig fuktig svart jord
LC	<i>Carex capillaris ssp. ssp. capillaris</i>	Hårstarr	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Carex capillaris ssp. ssp. capillaris</i>	Hårstarr	0.7.0	tjersrudtjern
LC	<i>Carex capillaris ssp. ssp. capillaris</i>	Hårstarr	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Carex diandra</i>	Kjevlestarr	14.07.1947	tjersrudtjern
LC	<i>Carex diandra</i>	Kjevlestarr	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Carex diandra</i>	Kjevlestarr	20.07.2000	kjensrudkjærne
LC	<i>Carex diandra</i>	Kjevlestarr	17.06.2000	tjersrudtjern
LC	<i>Carex diandra</i>	Kjevlestarr	0.7.0	tjersrudtjern prope chrtianiam
LC	<i>Carex dioica</i>	Særbustarr	17.06.2000	tjersrudtjern, østre bærum

- Naturverdier ved Tjersrudtjern -

RL-kode	Latinsk navn	Norsk navn	Dato	Merknad
LC	<i>Carex elongata</i>	Langstarr	11.06.1934	tjersrudtjern
LC	<i>Carex elongata</i>	Langstarr	26.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, til dels svært fuktig, svart jord
LC	<i>Carex flava</i>	Gulstarr	26.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, fuktig kullsvart jord
LC	<i>Carex loliacea</i>	Nubbestarr	10.06.1934	tjersrudtjern
LC	<i>Carex nigra var.</i>	Slåtestarr	03.07.1906	"tjersrudtjern; østre bærum."
LC	<i>Carex nigra var.</i>	Slåtestarr	0.7.0	bærum: kjænsrudkjern nedre
LC	<i>Carex nigra var.</i>	Slåtestarr	24.07.2000	ved kjænsrudtjern, nær stabæk
LC	<i>Carex pallescens</i>	Bleikstarr	26.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, fuktig svart jord
LC	<i>Carex panicea</i>	Kornstarr	26.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, fuktig svart jord
LC	<i>Carex panicea</i>	Kornstarr	23.07.2000	ved kjænsrud tjern, nær stabæk
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	12.09.1929	tjersrudtjern
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	12.09.1929	tjersrudtjernet
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	0.0.1921	tjersrudtjern i østre bærum
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	19.08.2004	tjersrudtjernet spredt langs bredden på nord og sørøst-siden av tjernet
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	19.08.2004	tjersrudtjernet spredt langs bredden på nord og sørøst-siden av tjernet
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	19.08.2004	tjersrudtjernet spredt langs bredden på nord og sørøst-siden av tjernet
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	19.08.2004	tjersrudtjernet spredt langs bredden på nord og sørøst-siden av tjernet
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	20.07.1947	tjersrudtjernet
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	25.06.1962	ved den enden av tjersruddammen som vender mot jar. meget sumpig.
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	29.08.1924	tjersrudtjern
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	03.07.1906	tjersrudtjern
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	08.07.1925	tjersrudtjern
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	27.08.2000	tjersrudtjern
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	20.07.2000	kjænsrudkjern
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	0.0.0	kjænsrudkjærnen ved stabæk
NT	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	28.06.1969	jar: tjersrudtjern. på sumpig grunn mellom siv ved bredden.
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	0.0.0	kjænsrudkjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	11.07.1995	tjersrudtjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	0.7.0	tjersrudtjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	12.09.1929	tjersrudtjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	12.09.1929	tjersrudtjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	06.09.1924	tjersrudtjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	12.09.1929	tjersrudtjernet
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	25.06.1962	ved den enden av tjersruddammen som vender mot jar, meget sumpig, på grunt vann
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	30.06.1927	kjænsrudkjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	28.07.1978	jar sogn: tjersrudtjern ne, i svartorkratt
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	02.07.1945	ved tjersrudtjern
EN	<i>Carex rhynchophysa</i>	Blærestarr	11.06.1934	tjersrudtjern

- Naturverdier ved Tjersrudtjern -

RL-kode	Latinsk navn	Norsk navn	Dato	Merknad
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	15.06.1969	jar: tjersrudtjern, sump ved bredden
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	0.0.0	kjensrudtjern
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	11.07.1995	tjersrudtjern
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	27.08.2000	tjersrudtjern
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	06.07.1902	tjersrudtjern
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	06.09.1924	tjersrudtjern
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	25.06.1962	ved den enden av tjersruddammen som vender mot jar. overmåte sumpig og næringsrikt. planten fantes i store bestander på
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	19.08.2004	tjersrudtjern [i nordenden av tjernet fra bekkeutløpet og østover]
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	06.07.1995	tjersrudtjernet jar
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	27.06.1963	bærum: tjersrudtjern.
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	31.07.1959	tjersrudtjern
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	28.07.1978	jar sogn: tjersrudtjern, ne-enden, på flytetorv i kanten av eutrof tj.
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	06.09.1969	tjersrud, nøy-sida av tjønna, dyvått strandkratt
EN	<i>Carex riparia</i>	Kjempestarr	11.06.1934	tjersrudtjern
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	14.07.1947	bærum: tjersrudtjern
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	27.06.2000	kjensrudkjern ved k-ania.
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	25.06.1962	ved den enden av tjersruddammen som vender mot jar, meget sumpig
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	06.09.1969	tjersrud: nøy-sida av tjønna, dyvått strandkratt
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	27.06.2000	bærum: kjensrudkjern
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	0.0.0	"chria.: kjensrudkjærne; ved stabæk."
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	0.0.0	"kjensrudkjærne; chria."
LC	<i>Carex rostrata</i>	Flaskestarr	07.06.1910	bærum: kjensrudtjern ved stabæk.
LC	<i>Carex vaginata</i>	Slirestarr	17.06.2000	tjersrudtjern
NT	<i>Catabrosa aquatica</i>	Kildegas	03.07.1906	tjersrudtjern, østre bærum
LC	<i>Circaea alpina</i>	Trollurt	11.07.1995	tjersrudtjern sø, i veggroft
LC	<i>Cirsium palustre</i>	Myrtistel	03.07.1906	"tjersrudtjern; østre bærum."
NA	<i>Cotoneaster bullatus</i>	Bulkemispel	29.10.1995	jar, tjersrudtjern, en busk, ca 2 m høy, i skog- kanten mot tjersrud st.
VU	<i>Crepis praemorsa</i>	Enghaukeskjegg	03.07.1906	"tjersrudtjern; østre bærum."
LC	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Skogmarihånd	0.7.0	tjersrudtjern prope christianiam
LC	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Skogmarihånd	02.07.1945	ved tjersrudtjern
LC	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Skogmarihånd	14.07.1947	tjersrudtjern, sumpskog
LC	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Skogmarihånd	03.07.1906	østre bærum, tjersrudtjern
LC	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Flekkmarihånd	25.06.1962	ved den enden av tjersrud-dammen som vender mot jar. kolsvart, litt fuktig jord
VU	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	Smalmarihånd	03.07.1906	tjersrudtjern, østre bærum
VU	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	Smalmarihånd	0.7.0	tjersrudtjern
VU	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	Smalmarihånd	24.07.2000	ved kjensrudtjern, nær stabæk
LC	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Broddtelg	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Broddtelg	12.09.1929	tjersrudtjern
EN	<i>Dryopteris cristata</i>	Vasstelg	0.7.0	chria.: tjersrudtjern ved stabæk.
EN	<i>Dryopteris cristata</i>	Vasstelg	0.7.0	tjersrudtjern. østre bærum.
EN	<i>Dryopteris cristata</i>	Vasstelg	0.7.0	"tjersrudtjern; østre bærum."

- Naturverdier ved Tjersrudtjern -

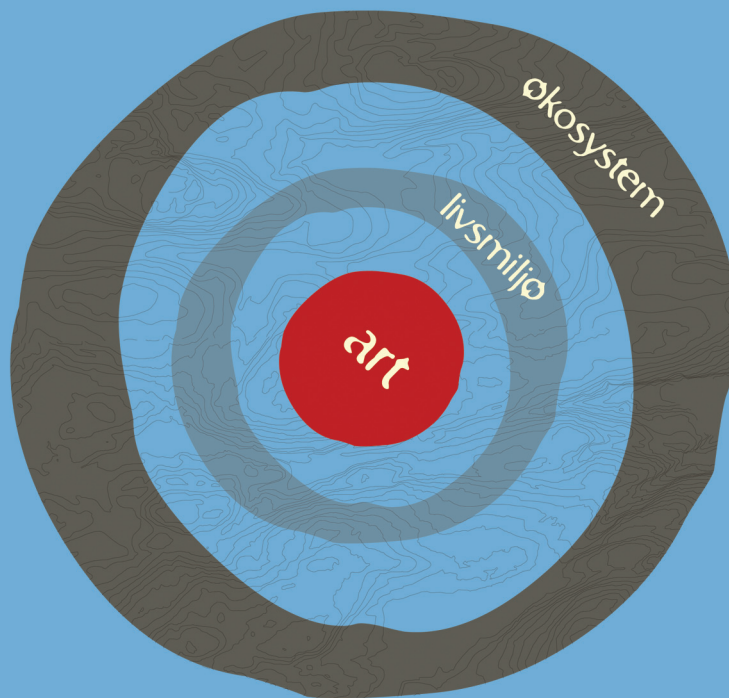
RL-kode	Latinsk navn	Norsk navn	Dato	Merknad
LC	<i>Dryopteris expansa</i>	Sauetelg	20.07.1947	bærum: tjersrudtjernet
NA	<i>Elodea canadensis</i>	Vasspest	01.09.1964	tjersrudtjern, drivende skudd. planten ble ikke funnet fastsittende.
LC	<i>Elymus caninus</i>	Hundekveke	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Epilobium montanum</i>	Krattmjølke	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Epilobium palustre</i>	Myrmjølke	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Epilobium roseum</i>	Greinmjølke	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Equisetum fluviatile</i>	Elvesnelle	0.6.1934	tjersrudtjern i bærum
LC	<i>Equisetum hyemale</i>	Skavgras	0.6.1934	tjersrudtjern
LC	<i>Equisetum palustre</i>	Myrsnelle	26.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, temmelig fuktig kolsvart jord
LC	<i>Equisetum palustre</i>	Myrsnelle	0.7.0	tjersrudtjern
LC	<i>Equisetum palustre</i>	Myrsnelle	11.07.1995	tjersrudtjern sø, i sumpskog
LC	<i>Frangula alnus</i>	Trollhegg	27.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, fuktig svart jord
LC	<i>Galium trifidum</i>	Dvergmaure	0.7.1993	tjersrudtjern ved lysaker
LC	<i>Galium trifidum</i>	Dvergmaure	0.0.0	xania: kjænsrudkjærn
LC	<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmaure	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmaure	11.07.1995	tjersrudtjern
LC	<i>Geranium pusillum</i>	Småstorkenebb	0.0.0	chria.: kjensrudtjern
LC	<i>Glyceria fluitans</i>	Mannasøtgras	29.06.1962	ved nordenden av tjersrud dammen, temmelig fuktig, våt jord
LC	<i>Goodyera repens</i>	Knerot	0.6.0	tjensrudtjern, østre bærum
LC	<i>Juncus articulatus</i>	Ryllsiv	12.09.1929	tjensrudtjern
LC	<i>Juncus effusus</i>	Lyssiv	12.09.1929	tjensrudtjern
LC	<i>Lemna japonica</i>	Japanandemat	11.06.1934	tjensrudtjern
EN	<i>Lemna trisulca</i>	Korsandemat	28.07.1978	jar: tjensrudtjern, se-sida, flytende i sivbeltet i eutrof sjø
EN	<i>Lemna trisulca</i>	Korsandemat	20.09.1964	tjensrudtjern spredte eks. drivende innenfor tett bestand av typha latifolia og carex pseudocyperus. ph = 8.1
EN	<i>Lemna trisulca</i>	Korsandemat	19.08.2004	tjensrudtjern [langs øst-bredden]
LC	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage	02.06.1954	"tjernet; tjensrud"
LC	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage	0.0.0	chria.: tjenstjern.
LC	<i>Lotus corniculatus</i>	Tiriltunge	17.06.2000	"tjensrudtjern; østre bærum."
LC	<i>Luzula pallescens</i>	Bleikfrytle	11.07.1995	tjensrudtjern
LC	<i>Lycopus europaeus</i>	Klourt	07.08.1943	tjensrudtjern
LC	<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>	Gulldusk	0.6.1934	tjensrudtjern i bærum
LC	<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>	Gulldusk	03.07.1906	"tjensrudtjern; østre bærum."
LC	<i>Maianthemum bifolium</i>	Maiblom	27.06.1962	ved krattet like ved stien ved nordenden av tjensrud dammen. temmelig fuktig, kolsvart jord
LC	<i>Maianthemum bifolium</i>	Maiblom	11.06.1967	bærum, ved tjersruddammen
LC	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Strutseving	0.5.1934	tjensrudtjern
CR	<i>Microstylis monophyllos</i>	Knottblom	0.0.0	kjænsrudkjærn ved øvre stabæk
CR	<i>Microstylis monophyllos</i>	Knottblom	0.0.0	chria.: stabæk
CR	<i>Microstylis monophyllos</i>	Knottblom	0.7.0	tjensrudtjern
CR	<i>Microstylis monophyllos</i>	Knottblom		tjensrudtjern
LC	<i>Myosotis laxa ssp. ssp. baltica</i>	Bueforglemmegei	12.09.1929	tjensrudtjernet
LC	<i>Nuphar lutea</i>	Gul nøkkerose	29.08.1924	tjensrudtjern
LC	<i>Nuphar lutea</i>	Gul nøkkerose	29.06.1962	i tjensrud-dammen, i vann, som regel nærmest land
LC	<i>Oxycoccus palustris</i>	Stortranebær	06.07.1902	tjensrudtjern, bærum

- Naturverdier ved Tjersrudtjern -

RL-kode	Latinsk navn	Norsk navn	Dato	Merknad
LC	<i>Parnassia palustris</i>	Jåblom	28.07.1978	jar sogn: tjersrudtjern, se-sida, i sumpig kratt ved eutrof sjø
LC	<i>Parnassia palustris</i>	Jåblom	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Pinguicula vulgaris</i>	Tettegras	26.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen, fuktig kolsvart jord
LC	<i>Poa palustris</i>	Myrrapp	28.06.1943	tjersrudtjern ved ringstabeck
LC	<i>Poa pratensis</i> ssp. ssp. <i>subcaerulea</i>	Engrapp	11.07.1995	tjersrudtjern nv
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	28.06.1943	tjersrudtjern ved ringstabeck
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	11.06.1934	tjersrudtjern
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	15.06.1969	tjersrudvannet, fuktig skog
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	29.06.1962	ved nordenden av tjersrud-dammen. fuktig, svart jord, litt bratt brattskog
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	08.07.1925	tjersrudkjern
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	11.06.1994	tjersrud, nø-siden av tjersrudtjern, vanlig i svartor-sumpskog over et areal på ca 10 x 10 m
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	0.7.0	tjersrudtjern
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	11.07.1995	tjersrudtjern, nordenden
LC	<i>Poa remota</i>	Storrapp	29.06.1906	tjersrudtjern
LC	<i>Poa trivialis</i>	Markrapp	08.07.1925	tjersrudtjern
LC	<i>Poa trivialis</i>	Markrapp	03.07.1906	tjersrudtjern
LC	<i>Potentilla erecta</i>	Tepperot	27.06.1962	ved n-enden av tjersruddammen. temmelig fuktig, svart jord. tynn granskog.
LC	<i>Potentilla erecta</i>	Tepperot	17.06.2000	"tjersrudtjern; østre bærum."
LC	<i>Pteridium aquilinum</i>	Einstape	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Pteridium aquilinum</i>	Einstape	12.09.1928	tjersrudtj.
LC	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Legevintergrønn	26.06.1962	ved nordenden av tjersrud-dammen. kratt, kolsvart , fuktig jord
LC	<i>Rubus idaeus</i>	Bringebær	06.07.1902	bærum: ved tjersrudtjern
LC	<i>Rubus saxatilis</i>	Teiebær	27.06.1962	ved stien ved n-enden av tjersruddammen temmelig fuktig, kolsvart eller litt brunsvart jord
LC	<i>Salix myrsinifolia</i>	Svartvier	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Salix myrsinifolia</i> ssp. <i>myrsinifolia</i>	Svartvier	12.09.1929	tjersrudtjern
VU	<i>Salix triandra</i>	Mandelpil	30.07.1959	tjersrudtjernet
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	06.09.1969	tjersrud: i n-enden av tjønna dyvått strandkratt
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	17.07.1943	ved bredden av tjersrudtjernet
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	20.07.1947	tjersrudtjernet
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	07.08.1943	tjersrudtjern
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	03.07.1906	tjersrudtjern, østre bærum
LC	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	Sjøsivaks	11.07.1995	tjersrudtjern
LC	<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	Pollsivaks	06.09.1969	tjersrud, n-sida av tjønna, dyvått strandkratt
LC	<i>Scirpus sylvaticus</i>	Skogsivaks	25.06.1962	ved den enden av tjersruddammen som vender mot jar, meget sumpig
LC	<i>Scrophularia nodosa</i>	Brunrot	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Scutellaria galericulata</i>	Skjoldbærer	03.07.1906	"tjersrudtjern; østre bærum."

- Naturverdier ved Tjersrudtjern -

RL-kode	Latinsk navn	Norsk navn	Dato	Merknad
LC	<i>Sonchus arvensis</i>	Åkerdylle	12.09.1929	tjersrudtjern
NA	<i>Spiraea salicifolia</i>	Hekkspirea	09.07.1995	tjersrudtjernets n-side, store mengder plantet i myrtelg-vasshøymol-svartorsump
NA	<i>Spiraea salicifolia</i>	Hekkspirea	07.08.1943	ved tjersrudtjern i bærum
LC	<i>Splachnum ampullaceum</i> L. ex Hedw.	Pæremøkkmose	5.8.1890	tjersrudtjern
NA	<i>Telekia speciosa</i>	Tusenstråle	0.6.1969	tjersrud, nær tjersrudtjern, på grasbakke nær hus
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	18.08.1968	tjersrudtjern, sumpig grunn ved bredden
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	28.08.2000	tjersrudtjern
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	12.09.1929	tjersrudtjern
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	03.07.1906	"tjersrudtjern; østre bærum."
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	03.07.1906	"tjersrudtjern; østre bærum."
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	12.09.1929	tjersrudtjernet, bærum
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	19.08.2004	tjersrudtjern [langs øst-bredden]
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	11.06.1934	tjersrudtjern.
EN	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	17.07.1943	østre bærum: ved bredden av tjersrudtjernet.
LC	<i>Typha angustifolia</i>	Smalt dunkjevle	06.09.1969	tjersrud, ute i tjønna, utenfor typha latifolia- beltet
LC	<i>Typha latifolia</i>	Bredt dunkjevle	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Veronica beccabunga</i>	Bekkeveronika	25.06.1962	ved den enden av tjersruddammen som vender mot jar. fuktig, svart, næringsrik jord
LC	<i>Veronica beccabunga</i>	Bekkeveronika	12.09.1929	tjersrudtjern
LC	<i>Veronica beccabunga</i>	Bekkeveronika	12.09.1929	tjersrudtjernet
LC	<i>Viola epipsila</i>	Stor myrfiol	28.07.1978	jar sogn: tjersrudtjern, se-sida, i kratt ved eutroft vatn
LC	<i>Viola epipsila</i>	Stor myrfiol	0.0.1911	tjersrudtjern

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetning av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir en digital rapportserie som heter BioFokus-rapport, <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-028-5

BioFokus-rapport 2007-20